

แบบรายงานสรุปผล การจัดการความรู้ ปี 2566

Knowledge Management : KM

การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร
จังหวัดสงขลา

สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

คำนำ

แบบรายงานสรุปผลการจัดการความรู้ ปี ๒๕๖๖ เรื่อง การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร จังหวัดสงขลา ได้จัดทำขึ้นตามนโยบายกรมส่งเสริมการเกษตร ที่กำหนดให้ทุกหน่วยงานภายใต้สังกัดของ กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เพื่อให้หน่วยงาน มีการรวบรวมองค์ความรู้ ที่เกี่ยวข้องในงานส่งเสริมการเกษตร มีกระบวนการในการจัดการองค์ความรู้ ที่เป็นระบบ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการจัดเก็บองค์ความรู้ของบุคลากรในองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม เจ้าหน้าที่สามารถให้บริการเกษตรกรและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนงานโครงการให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา โดยคณะทำงานจัดการความรู้ จังหวัดสงขลา ได้เห็นชอบแนวทางการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร เรื่อง การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลา โดยการ ถ่ายทอดประสบการณ์เกี่ยวกับแนวคิด ประสบการณ์ และวิธีการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จและมีความสุข ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ได้นำแนวทางการดำเนินงานที่ได้จากกระบวนการจัดการความรู้ไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ให้เกิดประสิทธิผลตามภารกิจ ยุทธศาสตร์ และแนวทางดำเนินงาน ตลอดจนสร้างสังคมการทำงานเพื่อเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป

ธิตาภรณ์ อนุสาร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เลขาคณะทำงานจัดการความรู้ จังหวัดสงขลา

พฤษภาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	๒
สารบัญ	๓
ส่วนที่ ๑ เป้าหมายการจัดการความรู้	๑
๑. ที่มาของการจัดการความรู้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน	๑
๒. ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (KV).....	๑
๓. แผนการจัดการความรู้ (KM action plan).....	๒
ส่วนที่ ๒ ผลการจัดการความรู้.....	๔
๑. วิธีการจัดการความรู้ (KS).....	๔
ก. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเจ้าหน้าที่.....	๔
ข. การพัฒนาบุคลากร	๔
๒. รายละเอียดองค์ความรู้ ตามแบบฟอร์มจัดเก็บองค์ความรู้.....	๕
๓. ช่องทางการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน (KA)	๑๔
ส่วนที่ ๓ สรุปและข้อเสนอแนะ.....	๑๕
๑. สรุปผล.....	๑๕
๓. การประเมินความรู้ของผู้ร่วมเวทีจัดการความรู้	๑๕
เอกสารอ้างอิง.....	๑๗
ภาคผนวก	๑๘

ส่วนที่ ๑ เป้าหมายการจัดการความรู้

๑. ที่มาของการจัดการความรู้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน

เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้ในการทำเกษตร ทั้งในด้านการจัดการผลผลิตให้มีคุณภาพ การจัดการโรคแมลงศัตรูพืช และเกษตรกรยังคงยึดติดวิธีการแก้ปัญหาด้านการเกษตรด้วยรูปแบบเดิม ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านการจัดการอบรมให้เกษตรกร โดยในบางครั้งที่การถ่ายทอดองค์ความรู้ไม่ได้เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลาจึงนำรูปแบบกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรมาปรับใช้ในพื้นที่ โดยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและโครงสร้างของโรงเรียนเกษตรกร ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยมีการปรับเปลี่ยนจากการที่เกษตรกรนั่งฟังการอบรมการถ่ายทอดความรู้มาเป็นการแก้ไขปัญหา จากพื้นที่ที่แท้จริงโดยการรับฟังปัญหา การค้นหาปัญหาร่วมกันระหว่างเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ เพื่อนำมาสู่การเรียนรู้ร่วมกัน ทดสอบทดลอง และฝึกปฏิบัติ รับทราบผล วิเคราะห์ผลร่วมกัน นำไปสู่การจัดการแก้ไขปัญหา การผลิตในพื้นที่ ประกอบกับ

๒. ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (KV)

การดำเนินนโยบายในการส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตามโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) เพื่อขับเคลื่อนนโยบายยุทธศาสตร์ “๓’s” (Safety-Security-Sustainability- เกษตรปลอดภัย เกษตรมั่นคงและเกษตรยั่งยืน) ของ ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หนึ่งใน ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ และสอดคล้องกับนโยบายสำคัญ ๑๕ เรื่อง ข้อ ๒ การสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก และข้อ ๑๑ การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรได้เพิ่มมากขึ้น โดยเดินหน้าเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจตลอดห่วงโซ่คุณค่าการพัฒนาสินค้าเกษตรตามหลัก BCG Model จัดทำ BCG Value Chain สินค้าเกษตร ในภาพรวมทุกระดับทั้งระดับจังหวัดและระดับประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบในการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขับเคลื่อนผ่านองค์กรเกษตรต่าง ๆ กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตร และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) โดยใช้กระบวนการผลิตพืชที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ BCG Model และสนับสนุนการก้าวสู่สังคมคาร์บอนต่ำ ตลอดจนบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้เกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่การผลิตตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สามารถเพิ่มคุณภาพสินค้าเกษตรสนองความต้องการของตลาด และมีรายได้เพิ่มขึ้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๖)

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรมาใช้ถ่ายทอดความรู้ในการแก้ไขปัญหาศัตรูพืชระบาดเป็นหลัก โดยเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ และดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจนปัจจุบัน ซึ่งได้มีการปรับปรุงและประยุกต์ใช้เทคนิคตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรมาใช้พัฒนากิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตลอดกระบวนการเพราะปลูก เริ่มตั้งแต่การจัดการดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืช การเตรียมพื้นที่ที่สะอาด เมล็ดพันธุ์มีคุณภาพ การควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยมีเกษตรกรเป็นศูนย์กลาง

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเองผ่านแปลงเรียนรู้ ทดสอบ พิสูจน์ทราบด้วยตัวของเกษตรกรเอง จนเกิดความเชื่อมั่น แล้วนำไปปฏิบัติ และขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่นด้วยตนเอง โดยขับเคลื่อนในงาน ส่งเสริมการเกษตรผ่านศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) มีเจ้าหน้าที่เป็นวิทยากรที่เลี้ยงช่วยอำนวยความสะดวก การจัดการการเรียนรู้ร่วมกันตลอดกระบวนการ (กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๖)

สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลาได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเกษตรด้านการอารักขาพืช ในพื้นที่ เช่น การสำรวจระบบนิเวศเกษตร (AES) การวิเคราะห์ข้อมูลในการตัดสินใจจัดการการผลิตสินค้า เกษตร ติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช การจำแนกแมลงศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติ ด้วยการจัดการศัตรูพืชแบบ ผสมผสาน (IPM) การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย และคุณภาพมาตรฐานชีวภัณฑ์ โดยมุ่งประสงค์ให้ เกษตรกรสามารถอารักขาพืชได้อย่างถูกวิธี และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดำเนินการผลิตสินค้าเกษตรตลอด ห่วงโซ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานส่งถึงมือผู้บริโภค ตามหลัก BCG Model เป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการประกอบอาชีพการเกษตรได้อย่างเต็มศักยภาพและยั่งยืน จึงได้ดำเนินการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร เรื่อง การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลา โดยการถ่ายทอดประสบการณ์เกี่ยวกับแนวคิด ประสบการณ์ และวิธีการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จและ มีความสุข ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร ได้นำแนวทางการดำเนินงานที่ได้จากกระบวนการจัดการความรู้ไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการ ทำงานให้เกิดประสิทธิผลตามภารกิจ ยุทธศาสตร์ และแนวทางดำเนินงาน ตลอดจนสร้างสังคมการทำงาน เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป

๓.แผนการจัดการความรู้ (KM action plan)

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)					
ชื่อหน่วยงาน.....สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา.....					
ประเด็นสนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมหรือภารกิจหน่วยงานในเรื่อง..... สร้างการรับรู้แก่บุคลากรทุกระดับ.....					
องค์ความรู้เรื่อง.....การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร จังหวัดสงขลา.....					
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่า เป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและ เครื่องมือที่ใช้
กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ Knowledge Vision (KV)					
๑.	การบ่งชี้ความรู้	ก.พ. ๖๖	บุคลากรมีส่วนร่วม คำนึงหา องค์ความรู้ร้อยละ ๖๐	บุคลากรของ หน่วยงาน	-ประชุมคณะทำงาน -แบบฟอร์มแผน จัดการความรู้
๒.	การสร้างและแสวงหาความรู้	ก.พ. ๖๖	องค์ความรู้ จำนวน ๑ เรื่อง	คณะทำงาน	-การระดมความคิดเห็น

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge Sharing (KS)					
๓.	กิจกรรมการจัดการความรู้	เม.ย.๖๖	บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ ๖๐	บุคลากรของหน่วยงาน	-เวทีประชุม/สัมมนาตามระบบส่งเสริมการเกษตร
๔.	การประมวลและกลั่นกรององค์ความรู้	เม.ย.-มิ.ย. ๖๖	องค์ความรู้ปรับปรุงจำนวน ๑ เรื่อง	คณะทำงาน	-การระดมความคิดเห็น -จัดทำสื่อเผยแพร่
จัดเก็บรักษาองค์ความรู้ Knowledge Access (KA)					
๕.	การเข้าถึงองค์ความรู้	พ.ค.-มิ.ย. ๖๖	บุคลากรได้รับองค์ความรู้ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เอกสาร website LINE Facebook ร้อยละ ๖๐	บุคลากรของหน่วยงาน	-เอกสาร/คู่มือปฏิบัติ -ป้ายประชาสัมพันธ์ -สื่อออนไลน์ -เผยแพร่ทางช่องทางต่างๆ
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
๖.	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	มิ.ย.๖๖	องค์ความรู้นำลงในระบบฐานข้อมูลจำนวน ๑ เรื่อง	บุคลากรของหน่วยงาน	-เว็บไซต์ของหน่วยงาน
๗.	การเรียนรู้	ก.ค.-ส.ค. ๖๖	บุคลากรนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ร้อยละ ๖๐	บุคลากรของหน่วยงาน	-การประเมินผล

ส่วนที่ ๒ ผลการจัดการความรู้

๑. วิธีการจัดการความรู้ (KS)

การดำเนินงานการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ของสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีการจัดตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้และคณะทำงานจัดการความรู้ จังหวัดสงขลา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ และรวบรวมองค์ความรู้เป็นไฟล์ข้อมูล ดังนี้

ขั้นที่ ๑ การจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)

ขั้นที่ ๒ การกำหนดประเด็นองค์ความรู้

ขั้นที่ ๓ ดำเนินงานตามแผนที่กำหนด

ก. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเจ้าหน้าที่

การสร้างการรับรู้แก่บุคลากรทุกระดับ โดยให้คณะทำงานดำเนินการถอดองค์ความรู้ในเรื่องโรงเรียนเกษตรกร และให้ใช้ชื่อองค์ความรู้ว่า “การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร จังหวัดสงขลา” โดยให้ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๖ บุคคลเป้าหมายคือ บุคลากรของสำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ทั้ง ๑๖ อำเภอ โดยนายวุฒิสักดิ์ เพชรมีศรี เกษตรจังหวัดสงขลา เป็นประธานการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) พร้อมได้มอบแนวทาง นโยบาย การทำงานการจัดการความรู้ (KM) ให้มีความสำคัญเกี่ยวกับการนำ KM ไปเป็นเครื่องมือในการพัฒนางานและพัฒนาองค์กร โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นการจัดการความรู้ เรื่อง การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการแบ่งออกเป็น ๒ ภาค คือ

ภาคที่ ๑ การจัดการความรู้จากเอกสาร นโยบาย และทฤษฎี

ภาคที่ ๒ การจัดการความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์

ข. การพัฒนาบุคลากร

สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา ได้นำนโยบายที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรจากการดำเนินงานบนฐานของทรัพยากร (Resource Based) มาเป็นการทำงานบนฐานความรู้ (Knowledge Based) ด้วยการนำ KM เป็นเครื่องมือในการพัฒนางานตามภารกิจของหน่วยงาน ประยุกต์ใช้เวทีเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นเวทีหลักในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ รวมถึงเป็นช่องทางในการพัฒนาความรู้ของบุคลากรให้สามารถขับเคลื่อนไปได้พร้อมกัน โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา ดำเนินการขับเคลื่อนผ่านคณะทำงานทั้งหมด ๒ ชุด คือ คณะทำงานจัดการความรู้ (KM Team) คณะทำงานขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลา และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา โดยคณะทำงานทั้ง ๒ ชุด จะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากทุกตำแหน่งทุกระดับ และทุกพื้นที่ เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน มีหน้าที่ในการบริหารการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมาย และสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอตามปฏิทินระบบส่งเสริมการเกษตร

๒.รายละเอียดองค์ความรู้ ตามแบบฟอร์มจัดเก็บองค์ความรู้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง...การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร จังหวัดสงขลา.....	
<p>เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นายวุฒิศักดิ์ เพชรมีศรี ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดสงขลา ๒. นางสาวสุภัทริรา โคตรศิลากุล ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการอารักขาพืชและดินปุ๋ย ๓. นายธัชชาวินท์ สະรุโณ ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้เชี่ยวชาญ กรมวิชาการเกษตร ๔. นางสาวอริสรา เมฆน้อย ตำแหน่ง เกษตรกร ๕. นายจารึก สมัครพงษ์ ตำแหน่ง เกษตรกร ๖. นายประพัฒน์ คันทโพโรจน์ ตำแหน่ง ข้าราชการเกษียณ ๗. นายสุรัช จิตปาโล ตำแหน่ง ข้าราชการเกษียณ 	
วันที่บันทึกความรู้ ๕ เมษายน ๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
<p>๑.นโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร เรื่อง การขับเคลื่อนกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร โดยนางสาวสุภัทริรา โคตรศิลากุล นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการอารักขาพืชและดินปุ๋ย กล่าวว่า การขับเคลื่อนงานด้านอารักขาพืช ของกรมส่งเสริมการเกษตร เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้ขับเคลื่อนงานด้านอารักขาพืชมาก่อนแล้ว เพียงแต่ได้มีแนวทางการดำเนินงาน และโครงสร้างที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในปี ๒๕๔๘ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนก็เป็นเครื่องมือสำคัญที่อยู่ในพื้นที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรทุกจังหวัด/อำเภอ/ตำบล ให้สามารถขับเคลื่อนงานด้านการอารักขาพืชให้มีประสิทธิภาพ ในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖ กรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบาย การขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการถ่ายทอดงานส่งเสริมการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วม</p>	<p>○ สรุปความเห็นของคณะทำงานต่อองค์ความรู้ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร จังหวัดสงขลา ให้ประสบความสำเร็จ มี ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การเลือกพื้นที่เลือกพื้นที่ดำเนินงานจากพื้นที่ที่มีปัญหาเกษตรกร เลือกพื้นที่จากการร้องขอจากเกษตรกรผู้นำ สถานที่ตั้งตามความตกลงของชุมชน และใช้แปลงเกษตรกรทุกแปลงเป็นแหล่งเรียนรู้ ๒. การบริหารจัดการ คณะกรรมการโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หัวหน้าห้อง ครูที่ปรึกษา เกษตรกร เกษตรกรเป็นนักเรียน เจ้าหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง และบูรณาการหน่วยงาน ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาร่วม ไม่กำหนดจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วม แต่ให้เป็นไปตามความสนใจ ไม่เอางบประมาณมาเป็นตัวกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน แต่ให้ถือเป็นระบบงานปกติ ๓. การเรียน ให้เพลิน learn+play จัดปาร์ตี้จับแมลง จัดเวทีสัญจรเยี่ยมบ้านเยี่ยมแปลง การศึกษา ทดลอง พิสูจน์ทราบ ๔. นักส่งเสริม มีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวก เป็นพี่เลี้ยงไม่ใช้บรรยายแล้วกลับ และจะต้องใฝ่คว้าหาความรู้ ลงพื้นที่กับเกษตรกรอย่างทุ่มเท

ของกลุ่มเกษตรกร เพื่อขับเคลื่อนงานด้านอารักขาพืชทั้ง ๗๑ จังหวัด ๒๕๖๖ โดยในปี พ.ศ ๒๕๖๗ กรมส่งเสริมการเกษตรมีแผนขับเคลื่อนงานด้านอารักขาพืชร่วมกันทั่วประเทศ คือ โรงเรียนเกษตรกรต้นแบบ พร้อมทั้งให้มีการขยายผลเริ่มตั้งแต่งานทางด้านอารักขาพืช ขยายออกไปจนถึงงานทางด้านส่งเสริมการผลิต การจัดการสินค้า และการแก้ปัญหา โดยกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมหรือการถ่ายทอดความรู้งานส่งเสริมการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากรูปแบบเดิมในการส่งเสริมการเกษตร จะใช้วิธีการบรรยายโดยเจ้าหน้าที่เป็นศูนย์กลางการบรรยายให้เกษตรกร และเจ้าหน้าที่ก็จะเป็นผู้จัดทำหนดหลักสูตร และจัดทำเนื้อหา โดยคาดหวังผลว่าเกษตรกรจะได้รับความรู้ตามที่ตัวเองมุ่งหวัง ซึ่งขัดต่อความเป็นจริงที่เกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกร อาจจะไม่ได้มีความต้องการ หรือ มีปัญหาตามประเด็น/หลักสูตรที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจัดทำหลักสูตรเหล่านั้น อาจเพราะว่าเกษตรกรจำนวนมากที่เข้าร่วมโครงการต่างๆ จะมีการผลิตพืชที่หลากหลาย การประกอบอาชีพการมีลักษณะการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน มีปัญหาความต้องการในการแก้ปัญหาการผลิตพืช/สินค้าต่างกัน โดยกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร เป็นกระบวนการที่สอนหรือว่ากระตุ้นเสริมสร้างให้เกษตรกรเกิดการปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ด้วยตัวเอง คิดวิเคราะห์ ทั้งเรื่อง ปัญหา ความต้องการ เกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตัวเกษตรกรเอง โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นเพียงที่เลี้ยง หรือผู้กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

๒.แนวทางขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรของจังหวัดสงขลา โดยมุ่งหวังให้เป็นโรงเรียนเกษตรกรสงขลาโมเดล เพื่อกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ สามารถนำไปประยุกต์ต่อยอด หรือนำไปขยายผลต่อยอดใน

๕.ผู้บริหาร ควรอำนวยความสะดวกในการให้เจ้าหน้าที่ออกไปปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

○ หลักวิชาการ หรือกฎระเบียบที่อ้างอิง

๑. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องโรงเรียนเกษตรกร

๒.กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร แปลงใหญ่ผักบางท่าข้าม กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๓.เอกสารประกอบการบรรยายโรงเรียนเกษตรกร แปลงใหญ่ผักบางท่าข้าม กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี บริษัท เทสโก้ โลตัส

พื้นที่ได้ ได้มุ่งเน้นให้นักส่งเสริมการเกษตรได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านประสบการณ์ระหว่างนักส่งเสริมกับนักวิจัย (นักวิชาการเฉพาะด้าน) หรือระหว่างนักส่งเสริมกับนักส่งเสริมด้วยกัน เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้ถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรในชุมชนต่อไป มีประเด็นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ผ่านมา ได้แก่

(๑) นโยบาย และแนวทางโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลา โดยนายวุฒิสักดิ์ เพชรมีศรี เกษตรจังหวัดสงขลา กล่าวว่า ปัจจุบันการเรียนรู้ของเกษตรกรมีหลายช่องทาง แต่สิ่งหนึ่งที่ยังขาดก็คือกระบวนการ เชิงวิเคราะห์เชิงสังเคราะห์ ขาดการนำความรู้ไปปฏิบัติ แต่การที่เราได้สามารถรวมตัวกันเป็นโรงเรียนเกษตรกร โดยเริ่มจากพี่เลี้ยงจากทางสำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการในพื้นที่และสามารถขยายผลส่งต่อกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรให้กับทีมเกษตรกรในพื้นที่จริงได้ ซึ่งโรงเรียนเกษตรกรเป็นกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยงบประมาณจากหน่วยงาน อีกทั้งสามารถดำเนินการได้ตลอดเวลา แม้แต่นอกเวลาราชการ สาเหตุที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต้องร่วมมือกันในการทำงานเชิงพื้นที่ให้กับเกษตรกร เพราะเมื่อเกษตรกรเข้าใจกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรแล้ว เกษตรกรจะแก้ปัญหาให้กับตัวเองได้ และก็สามารถพัฒนาเป็นที่เลี้ยงให้กับเกษตรกรคนอื่นๆภายในชุมชนตนเอง รวมถึงชุมชนอื่นๆได้ ตัวอย่างการดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกรที่สำเร็จ เช่น เดิมแปลงใหญ่ฝักมีสมาชิกแค่ ๔๐ คน พื้นที่ประมาณ ๖๐๐ ไร่ เจอปัญหาเกี่ยวกับศัตรูพืช และปัญหาด้านการทำ การเกษตรอื่นๆ ในขั้นตอนแรกกลุ่มอารักขาพืชลงพื้นที่จนเกษตรกรเกิดความคุ้นชิน เมื่อเราเจอปัญหาก็จะเข้าใจปัญหาและร่วมกันหาสาเหตุพร้อมกับเกษตรกร โดยแนวทางการเปิดโรงเรียนเกษตรกร รวมถึงการเข้าสู่บทเรียน จะดำเนินการแบ่งกลุ่มห้องเรียน ในส่วนของการเรียนรู้จะรวมกันเป็นห้อง

ใหญ่ แต่จะมีห้องเล็กสำหรับการนำเสนอ และสรุปผล โดยห้องเรียนเล็กมีไว้เพื่อให้เกษตรกรแต่ละคนได้นำเสนอสิ่งที่ได้รับ หรือเรียนรู้จากแปลงทดลองสอบ แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกันในห้องใหญ่ ซึ่งในวันเปิดโรงเรียนเกษตรกรเจ้าหน้าที่จะต้องทำให้เกษตรกรเห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้โดยวิธีการโรงเรียนเกษตรกร อาจต้องเชิญเกษตรกรจังหวัดในฐานะอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนลงพื้นที่เรียนรู้พร้อมกับเกษตรกรเพื่อสร้างความเชื่อมั่น เนื่องจากในวันแรกเกษตรกรจะไม่เข้าใจคำว่าโรงเรียนเกษตรกรคืออะไร ทำไมต้องเป็นโรงเรียน แล้วทำไมเราต้องเป็นนักเรียน หรือเป็นครู ซึ่งขั้นตอนการสร้างความเข้าใจจะเริ่มจากการแบ่งห้องเรียน โดยแบ่งจำนวนห้องตามความเหมาะสมและศักยภาพของพื้นที่ แต่จะต้องมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอยู่เป็นพี่เลี้ยงประจำห้องทุกห้อง เมื่อเริ่มเข้าห้องเรียน ก็จะทำให้เกษตรกรเริ่มวิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง ขั้นตอนนี้ในครั้งแรกมักจะเจอปัญหา คือ เกษตรกรเล่าเรื่องไม่เป็น สิ่งที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรปฏิบัติ คือ กระตุ้นการพูดคุย หรือสร้างความไวใจในการรับฟังสิ่งที่เกษตรกรจะเล่า อธิบายว่าไม่มีเรื่องใดผิด/ถูก แต่ต้องการเรียนรู้ร่วมกัน ในห้องเรียนเราจะต้องฝึกเกษตรกร หรือนักเรียนของโรงเรียนเกษตรกร ให้กล้าที่จะนำเสนอ ฝึกด้วยวิธีการหมุนเวียนการนำเสนอ เมื่อนักเรียนของโรงเรียนเกษตรกรนำเสนอเสร็จ เจ้าหน้าที่ต้องนำการวิเคราะห์สิ่งที่นำเสนอ และกระตุ้นให้นักเรียนคนอื่นๆ ร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรไม่ได้เข้าไปเป็นวิทยากรหลักในกระบวนการโรงเรียน เพียงแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะต้องชี้ให้เกษตรกรเห็นถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกร ว่ากระบวนการโรงเรียนเกษตรกรสามารถเปลี่ยนแปลงการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรจากเดิมอย่างไร และ

ประโยชน์ของการเข้าร่วมกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรให้กับเกษตรกรได้บ้าง

กล่าวโดยสรุป เทคนิคของนายวุฒิศักดิ์เพชรมีศรี เกษตรจังหวัดสงขลา ที่นำมาใช้ในโรงเรียนเกษตรกร คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเกษตรกร “เราเปลี่ยนคนเพื่อให้คนไปเปลี่ยนพืช หรือไปเปลี่ยนกิจกรรม” และการให้แนวคิดการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร คือ การสร้างการยอมรับ ทำอย่างไรให้เกษตรกรยอมรับสามารถเข้ามาร่วมเรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร การสร้างความเชื่อมั่นให้กระบวนการสามารถขับเคลื่อนได้อย่างต่อเนื่อง

(๒) แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกร การจัดการความรู้โรงเรียนเกษตรกร โดยนายธัชชาวินท์ สระอุณห์ ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้เชี่ยวชาญ กรมวิชาการเกษตร กล่าวว่า การจัดการความรู้โรงเรียนเกษตรกร ขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) โครงการโรงเรียนเกษตรกร FAO ได้ขับเคลื่อนตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๘๙ ขยายไปหลายภูมิภาคของโลก ประมาณ ๙๐ กว่าประเทศ จะเห็นว่าการเริ่มต้น ของโครงการโรงเรียนเกษตรกรเริ่มจากเรื่องของการจัดการศัตรูพืชแบบ IPM และได้ขยายแนวคิดในการทำงานไปถึงเรื่องของการผลิต การสร้างความเข้มแข็งชุมชน โดยใช้โรงเรียนเกษตรกรเป็นเครื่องมือในการส่งเสริม ทำให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน โดยคนในชุมชนมากกว่า ๑๒ ล้านคนเกิดการพัฒนามีคุณภาพ เมื่อไหร่ก็ตามที่ชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนสามารถจัดการตนเองได้ จะเกิดการพัฒนารวดเร็ว โดยวงจรการเรียนรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย ๑.การทำงานเป็นกลุ่ม ๒.การประชุม ๓.กิจกรรม ซึ่ง FAO มองเรื่องโรงเรียนเกษตรกร มีกระบวนการ

เหมือนกับการวิจัยเชิงพื้นที่ ไม่ใช่เป็นการไปถ่ายถอดองค์ความรู้ ไม่ใช่เป็นการไปสอน แต่เป็นกระบวนการของงานวิจัยเชิงพื้นที่ เป็นกระบวนการของการส่งเสริมเชิงพื้นที่ โดยเน้นให้เกษตรกรเป็นนักวิจัย/นักวิทยาศาสตร์(ทดลอง)/นักส่งเสริม ซึ่งการเป็นนักส่งเสริมหรือเจ้าหน้าที่ในกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรที่ดี จะต้องมึลักษณะของการอำนวยความสะดวก ไม่ควรทำหน้าที่เป็นครู ทั้งนี้ ความสำเร็จของโรงเรียนเกษตรกร จะต้องเริ่มจากการเปลี่ยนกรอบความคิด (Mindset) ของนักส่งเสริมการเกษตรให้ได้ก่อน ถ้า นักส่งเสริมการเกษตรคิดแค่เราทำงานแค่ให้บรรลุดัชนีชี้วัดความสำเร็จ หรือ KPI เพียงแค่ตั้งหรือกำหนดให้ครบแล้วก็จบเสร็จภาระกิจ แบบนั้นงานก็เสร็จก็จบแต่ชุมชนจะไม่เปลี่ยนชุมชนจะไม่ได้รับอะไรจากการส่งเสริม ที่ต้องการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ดังนั้นจะต้องเปลี่ยนกระบวนการทัศน์เปลี่ยน mindset ของนักส่งเสริมการเกษตรในการทำงานภายในโรงเรียนเกษตรกร เช่น เปลี่ยนจากการอบรม/การบรรยาย เป็นการอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกร เกษตรกรอยากรู้เรื่องใด เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกในเรื่องนั้น หรือลงมือทำแบบไหนที่เกษตรกรจะได้เรียนรู้ เช่น เกษตรกรอยากรู้เรื่องแมลง เจ้าหน้าที่ควรหาวิธีการให้เกษตรกรได้ส่องแมลงเพื่อแยกแมลงเป็น หรือมีเอกสารมีแผ่นพับให้แก่เกษตรกร เพื่อที่จะให้เกษตรกรสามารถค้นหาความรู้เรื่องแมลงได้อย่างสะดวก หรือเปลี่ยนจากการสาธิตที่เจ้าหน้าที่จะต้องทำให้เกษตรกรดู มาเป็นให้เกษตรกรทำการทดลองแล้วก็ร่วมกันวิเคราะห์ การทำงานที่มุ่งให้เกิดการยอมรับ เปลี่ยนมาเป็นทำให้เกิดการปรับและร่วมกันสร้างสรรค์ร่วมกันพัฒนา ซึ่งทั้งหมดจะมุ่งเน้น ให้ชาวบ้านเกษตรกรยอมรับสิ่งที่เรากำลังส่งเสริม โดยให้

ชาวบ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติ
มีส่วนร่วมในการคิด ร่วมกันแบ่งปัน

ภาคที่ ๒ การจัดการความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์

๑) การเสวนา หัวข้อบทเรียนในอดีต ปัจจุบัน
และอนาคตโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลา
ประกอบด้วยผู้ร่วมเสวนา ดังนี้

(๑) นายสุรัตน์ จิตปาโล อดีตหัวหน้ากลุ่ม
อาชาพีช สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

(๒) นายประพัฒน์ คัทไพโรจน์ อดีต
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๕
จังหวัดสงขลา

(๓) นายนราศักดิ์ ชุมแก้ว เกษตรอำเภอ
สติงพระ

(๔) นางสาววิศรา เมฆน้อย ประธาน
กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวหนองอ้ายແ່ນ

(๕) นายจารึก สมัครพงษ์ หัวหน้าห้อง
โรงเรียนเกษตรกรต้นแบบฝัก ศจช. ดิหลวง อำเภอ
สติงพระ จังหวัดสงขลา

(๖) นางสาวปิ่นกัญญารัตน์ จันทรรัศมี
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กลุ่ม
อารักขาพีช สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

นายประพัฒน์ คัทไพโรจน์ กล่าวว่า ในอดีต
การอบรมหลักสูตรโรงเรียนเกษตรกร เช่น เรื่องข้าว
จะใช้เวลาอย่างน้อย ๔ - ๕ เดือน ไม้ผลประมาณ
๑ - ๒ เดือน ฝักประมาณ ๑ ฤดูกาลขึ้นอยู่กับชนิด
ของฝัก ซึ่งนักส่งเสริมการเกษตรที่ผ่านการอบรม
หลักสูตรโรงเรียนเกษตรกร เช่น เรื่อง ข้าว นักส่งเสริม
การเกษตรจะต้องเดินลงไปในนาข้าวเพื่อเรียนรู้
ระยะการเจริญเติบโตของข้าว จนสามารถตอบ
คำถามได้ว่าถ้าถอนข้าวขึ้นมา ๑ ต้น ข้าวต้นนี้มีอายุ
เท่าไร/อยู่ในระยะไหน โดยเดิมโรงเรียนเกษตรกร
จะเริ่มฝึกตั้งแต่การเตรียมดินจนกระทั่งการเก็บเกี่ยว
เพื่อการวิเคราะห์ระบบนิเวศน์ วิเคราะห์ดินน้ำ
อากาศ ให้สามารถประมวลและสรุปผลการ

วิเคราะห์จนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ได้จริง ซึ่งผลลัพธ์จากการอบรมในอดีตก็มีทั้งสำเร็จและไม่สำเร็จ แต่สิ่งที่ได้ คือ ประสบการณ์ ซึ่งจากประสบการณ์การดำเนินโรงเรียนเกษตรกรให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ ๑ คือตัวเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องผ่านการอบรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจัยที่ ๒ ทีมงาน ทีมงานเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้การดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกรสำเร็จ ที่มีการวางแผน การทำงานร่วมกัน มีการทบทวน มอบหมายหน้าที่ตามแผนการดำเนินงาน การสนับสนุนการ

ปัจจัยที่ ๓ เกษตรกร เกษตรกรต้องมีความสมัครใจจะต้องมีความ สมัครใจโดยเฉพาะเอื้อปัจจัย ปัจจัยนี้ก็ สำคัญเพราะถ้าเกษตรกรไม่สมัครใจการ ดำเนินกิจกรรมก็จะล้มเหลวตั้งแต่เริ่มต้น

ปัจจัยที่ ๔ เทคนิค นักส่งเสริมการเกษตรทุกคนจะต้องมีเทคนิค โดยเทคนิคจะเกิดจากประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้เมื่อได้ลงมือทำนักส่งเสริม จะได้เรียนรู้เองว่าต้องเทคนิคอะไรที่เหมาะสมกับพื้นที่นั้น ๆ โดยคำว่าโรงเรียนเกษตรกรสามารถเอากิจกรรมการไปใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรได้ทุกเรื่องไม่เพียงแต่เฉพาะเรื่อง IPM เพราะ เกษตรกรเป็นศูนย์กลาง เกษตรกรคือตัววิทยากร ส่วนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นเพียงแค่มืออำนวยความสะดวก เป็นผู้กระตุ้น

นายสุรัตน์ จิตปาโล กล่าวว่า โรงเรียนเกษตรกรผักบางเหียง จังหวัดสงขลา เมื่อก่อนบางเหียงคือแหล่งที่ใช้สารเคมีมากที่สุดในจังหวัดสงขลา นักส่งเสริมการเกษตรในสมัยนั้นจึงใช้กระบวนการ IPM เข้าไปส่งเสริม หลังจากนั้นก็ได้นำกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรเข้าไป การคัดเลือกโรงเรียนเกษตรกรในขณะนั้นดำเนินการคัดเลือกจากแหล่งที่มีปัญหา จุดเด่นที่ทำให้โรงเรียน

เกษตรกรประสบผลสำเร็จ คือ ความศรัทธาในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ ความคุ้นชินในตัวเจ้าหน้าที่จะทำให้เกษตรกรเกิดการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติจนเห็นผลลัพธ์

นราศัคดี ชุมแก้ว เกษตรอำเภอสทิงพระ กล่าวว่า กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรมีความสำคัญในการพัฒนา เกษตรกรของอำเภอสทิงพระ ซึ่งสำนักงานเกษตรอำเภอสทิงพระ ได้ขับเคลื่อนลักษณะคล้ายๆกับโรงเรียนเกษตรกรมา ๒ ปี โดยท่านธัชชาวินท์ สระรุณ อดีตผู้เชี่ยวชาญ สวพ.๘ ได้นำเอาเครื่องมือลักษณะนี้มาขับเคลื่อนให้แก่เกษตรกรในอำเภอทำให้เกิดเกิดประโยชน์ หลังจากนั้นได้ดำเนินการบูรณาการร่วมกันระหว่างกลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา สำนักงานเกษตรอำเภอสทิงพระ และสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร (สวพ.๘) โดยกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ ผ่านการจัดเวทีชุมชนประมาณ ๖-๗ ครั้ง ส่วนสำคัญของกิจกรรมโรงเรียนเกษตรกร คือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรรุ่นใหม่ ๆ ที่อาจดำเนินการได้ไม่เข้มข้นเหมือนกับรุ่นพี่เคยทำมา แต่สิ่งที่แตกต่างคือกระบวนการในการทำงานที่เจ้าหน้าที่ในปัจจุบันมีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการทำงานมากขึ้นประกอบกับเกษตรกร ในปัจจุบันก็มีความสนใจในเรื่องของเทคโนโลยีการเกษตรเพิ่มขึ้นด้วย

นายจารึก สมัครพงษ์ กล่าวว่า สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา ได้เข้ามาส่งเสริม มาช่วยเหลือ สนับสนุนให้ความรู้แล้วก็หลายสิ่งหลายอย่าง และมีแนวคิดจะจัดทำโรงเรียนเกษตรกรในพื้นที่ตำบลดีหลวง ซึ่งได้สอบถามความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ดำเนินการพูดคุยกันเกี่ยวกับการจัดวางระบบของโรงเรียนว่าจะเอาแนวทางไหนวางระบบ

<p>อย่างไร เกษตรกรในพื้นที่ชุมชนก็ได้ก็สรุปผลออกมาเป็นโรงเรียนเกษตรกรฝึก โดยใช้สถานที่ตั้งศูนย์กลางของโรงเรียนเกษตรกร คือ โคนหนองนาของวัดดีหลวง โครงสร้างของห้องเรียนห้องเรียน คือ แปลงของเกษตรกรในชุมชนที่ทำการเพาะปลูก ผู้อำนวยการโรงเรียน คือ ผู้นำของหมู่บ้าน หัวหน้าห้อง คือ ประธานศูนย์ศจช. นักเรียน คือ สมาชิกกลุ่มปลูกผัก รวมถึงเกษตรกรในชุมชน ในส่วนของครู ก็คือตัวของเกษตรกรทุกคน ที่มีความชำนาญในด้านต่างๆ และครูพี่เลี้ยงอีก ๒ ท่านจากสำนักงานเกษตรของจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอสทิงพระ โดยครูพี่เลี้ยงจะทำหน้าที่ประสานกับผู้ที่มีความรู้ตามที่เกษตรกรต้องการมาให้ ซึ่งการดำเนินการโรงเรียนเกษตรกรดังกล่าวเกษตรกรในพื้นที่ให้การยอมรับและมีการขับเคลื่อนในพื้นที่อยู่เสมอ</p>	
<p>ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ...นางสาวฐิติภรณ์...อนุสาร...ตำแหน่ง...นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ..</p>	
<p>หน่วยงาน...สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา.....โทรศัพท์...๐๘๗-๔๗๖๖๗๐๑.....</p>	

๓. ช่องทางการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน (KA)

๓.๑ เว็บไซต์สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา <http://www.songkhla.doae.go.th> หัวข้อ “บริการ” หัวข้อย่อย “องค์ความรู้” ชื่อองค์ความรู้เรื่อง “การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร จังหวัดสงขลา”

๓.๒ แบบฟอร์มแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ปี ๒๕๖๖ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร จังหวัดสงขลา

ส่วนที่ ๓ สรุปและข้อเสนอแนะ

๑. สรุปผล

การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร จังหวัดสงขลา โดยการถ่ายทอดประสบการณ์เกี่ยวกับแนวคิด ประสบการณ์ และวิธีการทำงานให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา และสำนักงานเกษตรอำเภอทั้ง ๑๖ อำเภอ ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) จากองค์ความรู้ที่ฝังลึก และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และแนวความคิดการพัฒนา งานส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกรในอนาคต โดยสามารถสรุปแนวทางการขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลา จากการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร ของสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๖๖ ให้เกิดผลสำเร็จได้ดังนี้

๑. การเลือกพื้นที่เลือกพื้นที่ดำเนินงาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะต้องพิจารณาการดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกรจากพื้นที่ที่มีปัญหาด้านการเกษตรและเกษตรกรพร้อมที่จะเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบทีละขั้นตอน เต็มใจเข้าร่วมเวที/โรงเรียนเกษตรกร เกษตรมีและแปลงเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้อื่นเข้าร่วมเรียนรู้ได้

๒. การบริหารจัดการ โดยไม่เอางบประมาณมาเป็นตัวกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน ให้ยึดถึงประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับเป็นสำคัญ

๓. การเรียนรู้ที่หลากหลาย ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี แต่ไม่ควรยึดติด การส่งเสริมที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ จะต้องให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของเกษตรกร การจัดเวทีสัญจรเยี่ยมบ้านเยี่ยมแปลง การศึกษา ทดลอง พิสูจน์ทราบ

๔. นักส่งเสริม จะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติในการปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยเกษตรกรเป็นแกนหลัก นักส่งเสริมเป็นเพียงผู้สนับสนุน

๕. ผู้บริหาร ควรอำนวยความสะดวกในการให้เจ้าหน้าที่ออกไปปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

๒. ข้อเสนอแนะ

การกำหนดรูปแบบการเผยแพร่การจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร ควรจัดให้มีช่องทางการเผยแพร่ที่หลากหลาย ไม่เพียงแต่กำหนดให้ช่องทางเว็บไซต์สำนักงานเกษตรจังหวัดเพียงช่องทางเดียว เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น

๓. การประเมินความรู้ของผู้ร่วมเวทีจัดการความรู้

การดำเนินการประเมินความรู้ของผู้เข้าร่วมเวที จากจำนวนผู้เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งหมด ๑๒๐ คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕ มีผู้ประเมินให้แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด ๕ มาก ๔ ปานกลาง ๓ น้อย ๒ และ น้อยที่สุด ๑ จากผลการประเมินพบว่าคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นในภาพรวม ๔ คะแนน เมื่อจัดระดับความพึงพอใจเป็น ๓ ระดับโดยใช้ ๓ ช่วงระดับ คือ ๑.๐๐ - ๒.๓๓ = น้อย ๒.๓๔-๓.๖๗ = ปานกลาง ๓.๖๗-๕.๐๐ = มาก พบว่าทุกหัวข้อการประเมินมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ด้านนโยบายโรงเรียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร มีคะแนน ๔.๐๐ ด้านการแนวทางขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรของจังหวัดสงขลา มีคะแนน ๓.๙๙

ด้านแนวคิด และทฤษฎีในการขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร มีคะแนน ๔.๐๐ ด้านความรู้การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรที่ฝังในตัวคน(เสวนา) มีคะแนน ๔.๐๔

ตารางที่ ๑ คะแนน การประเมินการจัดเวที KM โรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลา (คะแนนเต็ม ๕ คะแนน)

รายการประเมิน	คะแนน	ระดับ
ด้านนโยบายโรงเรียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร	๔.๐๐	มาก
๑.นโยบายการส่งเสริมการเกษตรด้วยกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	๔.๐๘	มาก
๒. โรงเรียนเกษตรกรในพระราชดำริ (แห่งแรกในประเทศไทย)	๓.๘๓	มาก
๓.เป้าหมายในการขับเคลื่อนกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐	๔.๐๘	มาก
๔. กลยุทธ์ในการส่งเสริมการเกษตร (ของกรม)	๓.๙๖	มาก
๕. ปัจจัยสู่ความสำเร็จตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร	๔.๐๕	มาก
ด้านการแนวทางขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรของจังหวัดสงขลา	๓.๙๙	มาก
๖. แนวทางการขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรของจังหวัดสงขลา	๔.๐๔	มาก
๗. กรณีศึกษากระบวนการโรงเรียนเกษตรกร แปลงใหญ่ผู้ฝึกบางท่าข้าม อำเภอบันนังสวย จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๓.๙๔	มาก
ด้านแนวคิด และ ทฤษฎีในการขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร	๔.๐๐	มาก
๘.ความสำเร็จการดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกรของ FAO	๓.๘๖	มาก
๙.การเปลี่ยนแปลงแนวคิด และแนวปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรในโรงเรียนเกษตรกร	๔.๐๘	มาก
๑๐.วงจรการขับเคลื่อนและการเรียนรู้ในโรงเรียนเกษตรกร	๔.๐๕	มาก
๑๑.การประยุกต์ใช้เวทีวิจัยสัญจรในโรงเรียนเกษตรกร	๔.๐๐	มาก
๑๒.บทบาทของนักส่งเสริมการเกษตรในการเป็น Facilitator	๓.๙๖	มาก
๑๓.หลักการแพร่กระจายและการยอมรับเทคโนโลยี	๓.๙๗	มาก
๑๔.การประยุกต์หลักทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกร	๔.๐๖	มาก
ด้านความรู้การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรที่ฝังในตัวคน(เสวนา)	๔.๐๔	มาก
๑๕. เทคนิคในการดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกร (ตัวแทนนักส่งเสริมในอดีต)	๔.๐๘	มาก
๑๖. เทคนิคในการดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกร (ตัวแทนนักส่งเสริมในปัจจุบัน)	๔.๐๑	มาก
๑๗.การดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกรในพื้นที่ชุมชน (ตัวแทนชุมชน)	๔.๐๓	มาก

เอกสารอ้างอิง

- วุฒิสักดิ์ เพชรมีศรี. ๒๕๖๒. “กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรแปลงใหญ่ผักบางท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. เอกสารประกอบการบรรยายแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา. ๒๕๖๖. “โรงเรียนเกษตรกร FARMER FIELD SCHOOL”. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องโรงเรียนเกษตรกร. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๐. “เกษตรราภิวัฒน์ ๕๐ ปี” กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑.

ภาคผนวก

คำสั่งจังหวัดสงขลา

ที่ ๒๕๕/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้และคณะทำงานจัดการความรู้ จังหวัดสงขลา

ด้วยกรมส่งเสริมการเกษตร มีนโยบายกำหนดให้ทุกหน่วยงานภายใต้สังกัดของกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เพื่อให้หน่วยงานมีการรวบรวมองค์ความรู้ ที่เกี่ยวข้องในงานส่งเสริมการเกษตร มีกระบวนการในการจัดการองค์ความรู้ที่เป็นระบบ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการจัดเก็บองค์ความรู้ของบุคลากรในองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม เจ้าหน้าที่สามารถให้บริการเกษตรกรและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนงานโครงการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดการความรู้ของจังหวัดสงขลาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ และคณะทำงานจัดการความรู้ จังหวัดสงขลา โดยมีองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการการจัดการความรู้ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย

๑.๑ เกษตรจังหวัดสงขลา	ประธานกรรมการ
๑.๒ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร	กรรมการ
๑.๓ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต	กรรมการ
๑.๔ หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช	กรรมการ
๑.๕ หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	กรรมการ
๑.๖ เกษตรอำเภอทุกอำเภอ	กรรมการ
๑.๗ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	กรรมการและเลขานุการ
๑.๘ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	

ผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ระดับจังหวัด กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) กำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดการความรู้ของจังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการพัฒนาความรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๒) ควบคุม กำกับ ดูแล การจัดทำแผนการจัดการความรู้ของจังหวัดสงขลา รวมทั้งติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการความรู้ของหน่วยงานในสังกัดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒/๓) สนับสนุน...

ภาพที่ ๑ คำสั่งจังหวัดสงขลา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้และคณะทำงานจัดการความรู้ จังหวัดสงขลา

- ๒ -

๓) สนับสนุน ส่งเสริม และดำเนินการเพื่อให้มีการเผยแพร่องค์ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยี และช่องทางการสื่อสารหลายรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บุคลากรของจังหวัดสงขลาได้มีการแลกเปลี่ยน ความรู้ประสบการณ์ทำงาน และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน

๒. คณะทำงานจัดการความรู้ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย

๒.๑ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	ประธานคณะทำงาน
๒.๒ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒.๓ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒.๔ หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒.๕ หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒.๖ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบงาน การจัดการความรู้ระดับอำเภอทุกอำเภอ	คณะทำงาน
๒.๗ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบงาน การจัดการความรู้ระดับจังหวัด	คณะทำงานและเลขานุการ

โดยให้คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ๑) จัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนการจัดการความรู้ จังหวัดสงขลา
 - ๒) กำหนดประเด็นองค์ความรู้ และจัดทำแผนการจัดการความรู้ จังหวัดสงขลา
 - ๓) ดำเนินงานตามแผนที่กำหนด เพื่อให้ได้องค์ความรู้ และรวบรวมองค์ความรู้เป็นไฟล์ข้อมูล
 - ๔) ประชาสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ผ่านระบบส่งเสริมการเกษตร และ ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ของหน่วยงาน
 - ๕) รายงานแผน และผลการจัดการความรู้ เสนอคณะกรรมการจัดการความรู้จังหวัดสงขลา เพื่อให้ทราบความก้าวหน้า
 - ๖) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

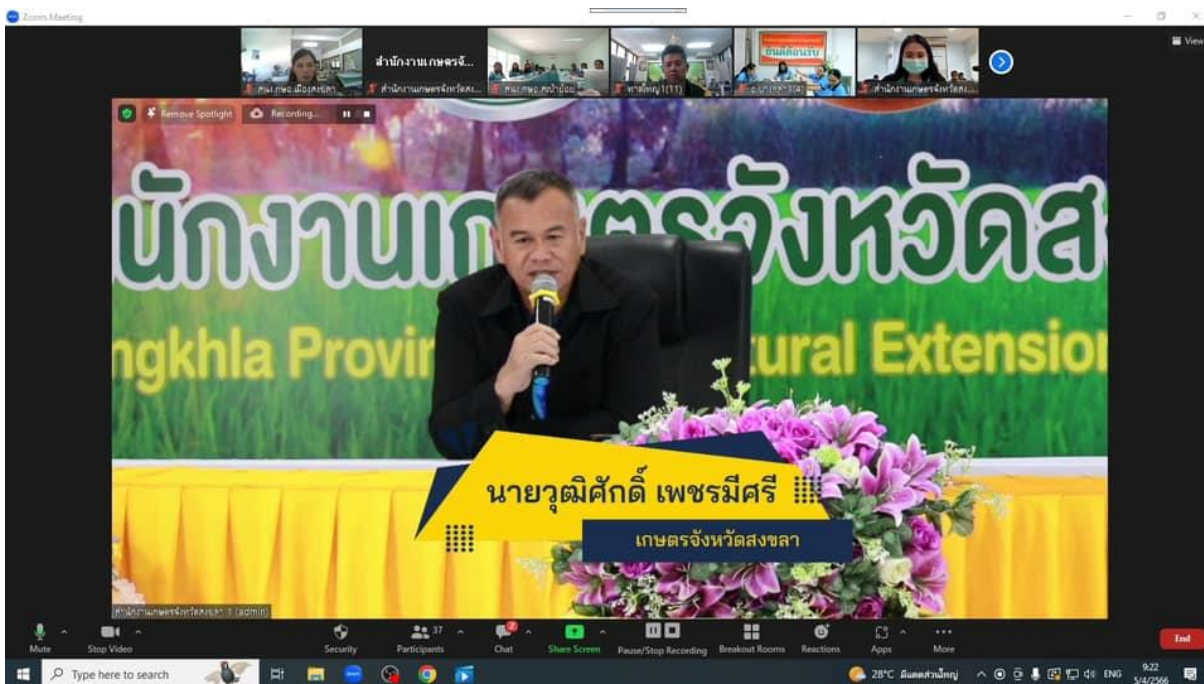
สั่ง ณ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายประดม มุสิกรักษ์)

หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ รักษาการแทน
เกษตรจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๒ คำสั่งจังหวัดสงขลา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้และคณะทำงานจัดการความรู้ จังหวัด สงขลา (ต่อ)

ภาพที่ ๓ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๔ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๕ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๖ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๗ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๘ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

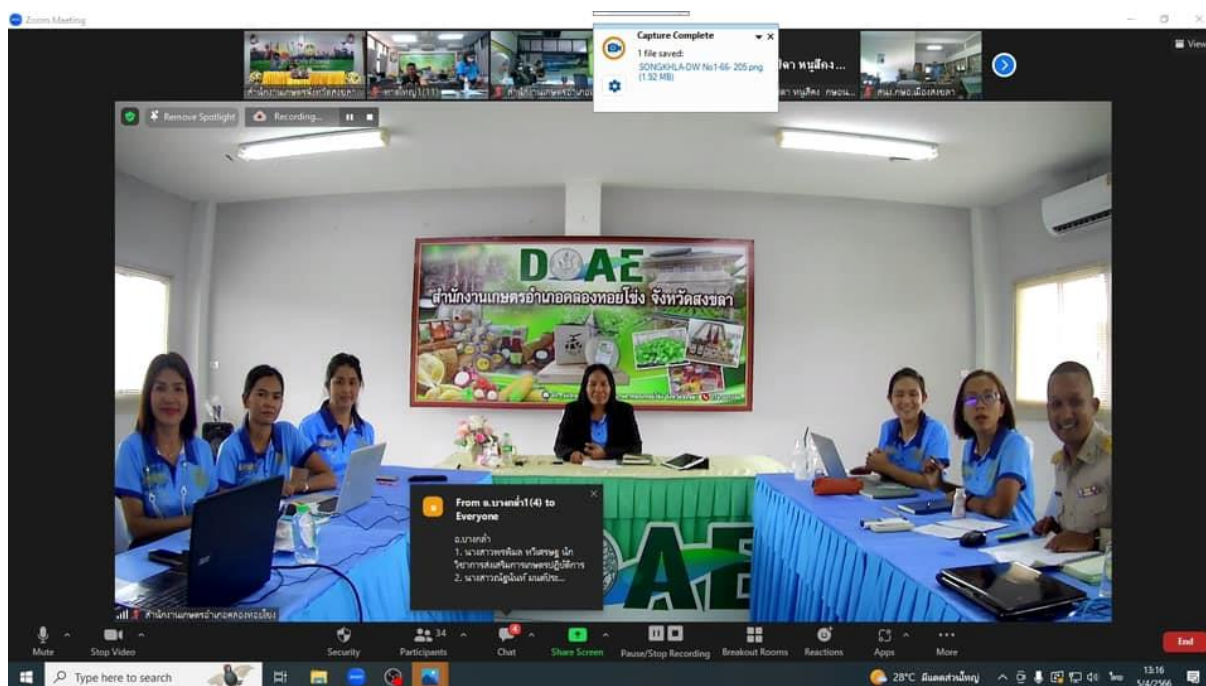
ภาพที่ ๙ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๐ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๑ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๒ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๓ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๔ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๕ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๖ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๗ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๘ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๙ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรรมจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๐ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรรมจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

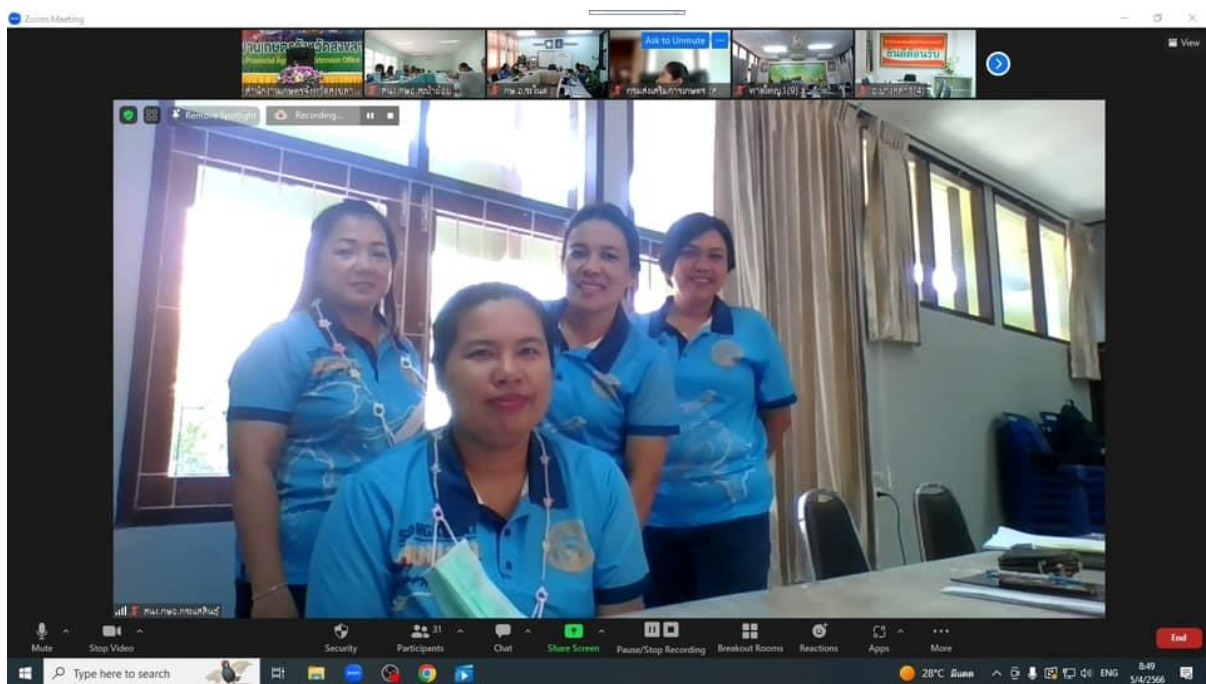
ภาพที่ ๒๑ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๒ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๓ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๔ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๕ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๖ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

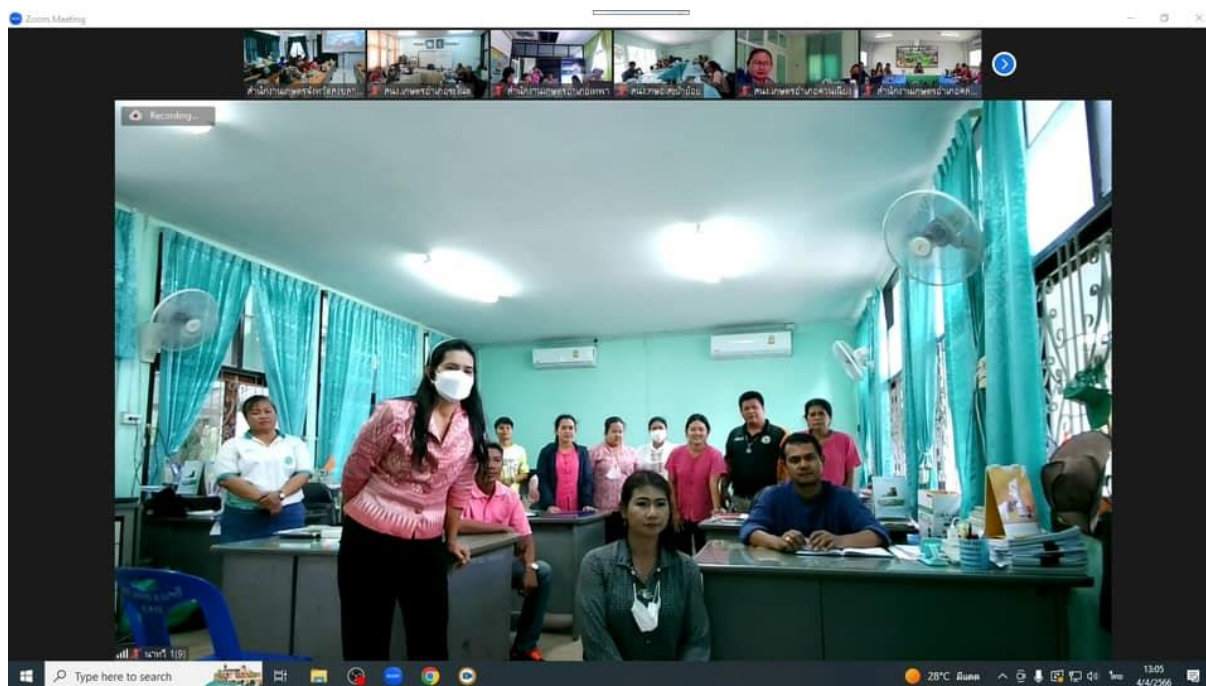
ภาพที่ ๒๗ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

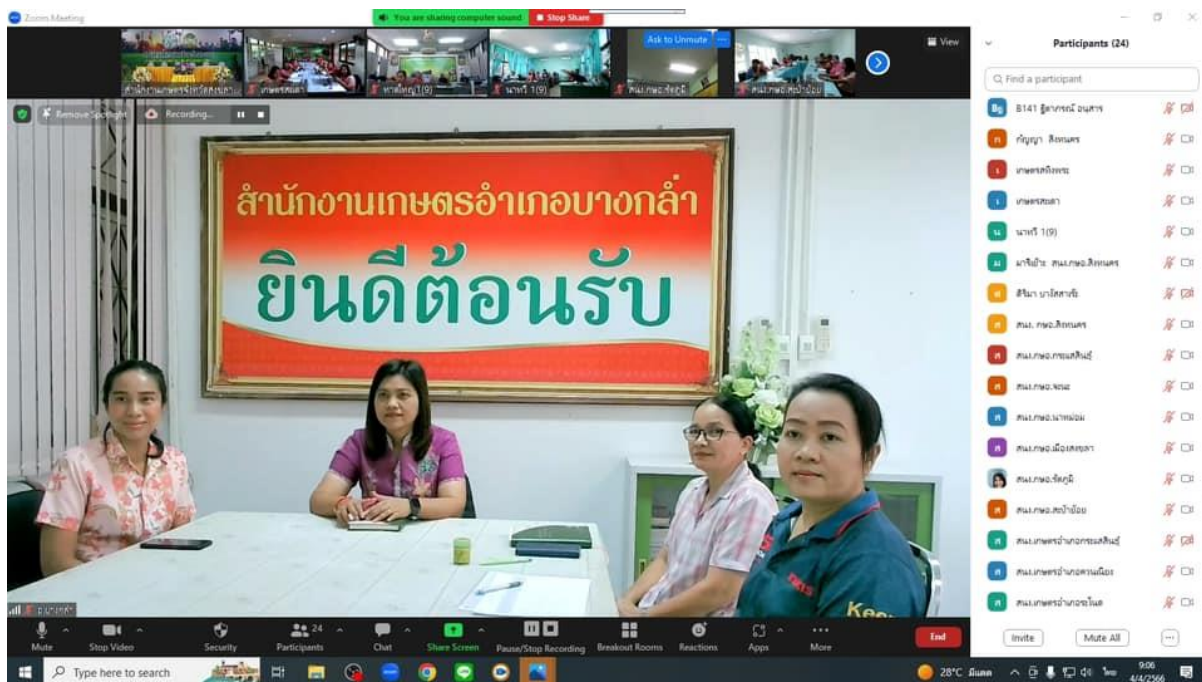
ภาพที่ ๒๘ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๙ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๐ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๑ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๒ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๓ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๔ การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดสงขลาในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ๒/๒๕๖๖

แบบรายงานสรุปผล การจัดการความรู้ ปี 2566

Knowledge Management : KM

การขับเคลื่อนโรงเรียนเกษตรกร
จังหวัดสงขลา

สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา